

Vår dato
13.06.2018
Deres dato
26.04.2018

Vår ref.
2018/1794
Deres ref.
201605139-9

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Att: Ingrid Haug

Svar på høring av konsesjonssøknad - Eidekraftverkene - Skien kommune.

NVE har sendt konsesjonssøknad for Eidekraftverkene i Skien kommune på høring.

Skagerak kraft AS søker om videre drift av Eidekraftverkene i sentrum av Skien. NVE vedtok den 06.09.2017 at Eidet kraftverk, Eidet I og Eidet II kraftverk skal kalles inn til konsesjonsbehandling etter vannressursloven §66. Kraftverkene utnytter fallet i Møllefossen i Skien sentrum. Bakgrunnen for vedtaket er behov for å sette vilkår som ivaretar fiskebestandene i vassdraget. Kraftverkseierne ble bedt om å utarbeide søknad om konsesjon med fokus på løsninger som ivaretar toveis fiskevandring forbi Eidekraftverkene. Søknaden om fortsatt drift skal behandles etter reglene i kapittel 3 i Vannressursloven og gjelder tillatelse etter §8. Søknaden skal behandles samtidig med søknaden om konsesjon for Skotfoss kraftverk. Hovedtema for søknadene er løsninger som skal ivareta opp og nedvandring av fisk (anadrom fisk). De viktigste artene vil være laks, sjørret, ål og havniøye. Skagerak kraft AS har nylig overtatt som eier av de tre Eidekraftverkene. Fylkesmannen i Telemark anmodet NVE om å innkalle kraftverkene for konsesjonsbehandling 19.11.2014. Kraftverkseierne mente den gang at de problemstillinger Fylkesmannen tok opp kunne løses ved lokal dialog. Fylkesmannen mente at dialogen med regulantene ikke førte fram og anmodet NVE på nytt i brev av 01.07.2016 NVE å innkalle til konsesjonering for å sette vilkår knyttet til fiskevandringen i Skiensvassdraget.

Skiensvassdraget er et av de største vassdragene i Vannregion Vest-Viken. Den anadrome strekningen utgjør om lag 150 km elv- og innsjøstrekninger. Heddøla og Tinnåa som drenerer til Heddalsvatnet, Bøelva som renner ut i Norsjø, og Falkumelva/Bøelva som renner ut i Skienselva mellom Skotfoss og Skien er de viktigste gyte- og oppvekstområdene for laks og sjørret. Det er utført undersøkelser knyttet til de aktuelle fiskeartene oppstrøms Skotfoss i 2016 og 2017 i regi av Øst-Telemark Brukseierforening. Resultatene fra undersøkelsene rapporteres i 2018 og vil inngå i det videre arbeidet med å styrke kunnskapsgrunnlaget om fiskevandringen i vassdraget.

Tiltak for opp / nedvandring:

Den nye fisketrappa i Møllefossen i Skien er ferdigbygget og ble satt i drift i mai/juni 2018.

I søknaden (kapittel 4 og 5) beskrives hhv. avbøtende tiltak og forslag til undersøkelsesprogram. Disse baserer seg i stor grad på Kraabøl (2018). Det fokuseres på å se hele anadrom strekning i sammenheng, noe vi synes er bra. Forslaget til undersøkelsesprogram kunne med fordel vært noe mer detaljert, med konkrete tidsrammer. I kapittel 4.1 *Tiltak for oppvandring* er det poengtert at evaluering er det eneste realistiske tiltaket knyttet til den nye trappa i Møllefossen. Det er videre foreslått tre optimaliseringstiltak, med bl.a. installasjon av fisketeller med kamera, optimalisering av bunnsubstrat og optimalisering av kraftverkskjøring ved lave vannføringer. Vi vil påpeke at den eneste måten å evaluere reell effekt av trappa er ved telemetriforsøk, slik det blir beskrevet i kapittel 5 i forslag til undersøkelsesprogram.

Det blir her foreslått undersøkelser som skal bedre kunnskapsgrunnlaget for å vurdere mulige tiltak knyttet opp mot aktuelle vandringshindre i den aktuelle strekningen av Skiensvassdraget.

Skiensfallene er det første hinder for oppvandrende fisk, og det er viktig med kunnskap om hvordan fisken fordeler seg mellom Klosterfoss og Møllefossen.

Vi er enig i at det er riktig å etablere et undersøkelsesprogram som skal ivareta helten og vi mener at telemetriundersøkelser kan si noe om forsinkelse ved passering eller hvor mange fisk som *ikke* finner passasjen (trappa).

Det bør ikke være slik at innholdet i fremdriftsplanen oppfattes som endelig. Etter som man får ny kunnskap er det kanskje andre tiltak som bør iverksettes. Vi er av den oppfatning at fiskefaglig kvalifisert personell må følge opp denne prosessen i tiden fremover – også i den tiden det må ta frem til vedtak og videre saksgang. Planlagt oppstart av undersøkelser i 2019 er sentralt for å kunne få startet prosess med å øke kunnskapsgrunnlaget. Bedret kunnskapsgrunnlag er eneste veien mot presise løsninger, og reduserer faren for at en bygger noe som ikke fungerer (og som koster penger). I alt synes vi dette foreløpig ser bra ut, og ved eventuell høring av detaljplan vil kunne gå nærmere i detalj på planene for avbøtende tiltak.

Vi er av den oppfatningen at hensynet til fisk og fiskevandring i størst mulig grad løses gjennom konsesjonen med tilhørende vilkår. Vedtak fra NVE bør ikke hvile på premisser om kommende pålegg fra miljøforvaltningen, selv om slike pålegg kan være et viktig virkemiddel senere.

Skien Kraftproduksjon og Skagerak kraft ønsker god dialog med miljøforvaltningen for å diskutere nødvendige undersøkelser, og er innstilt på å komme i gang før det foreligger endelig konsesjon med hjemmel for å pålegge undersøkelsene.

Fylkesmannen er positiv til dette og miljøforvaltningen vil bidra i dette arbeidet.

Med hilsen

Hans Bakke
miljøverndirektør

Arne Kjellsen
Senioringeniør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Kopi: Miljødirektoratet